

Actualisering quickscan flora en fauna

Garstkampen te Beesd

Datum : 19 mei 2014
Projectnummer : 12-0159
Opdrachtgever : MB Groep

1 Aanleiding

Ten noordwesten van Beesd, gemeente Geldermalsen, bevindt zich locatie Garstkampen waarop in de toekomst de realisatie van een woonwijk, de uitbreiding van een bedrijfsterrein en de ontwikkeling van een recreatieve overgangszone is voorzien. In januari 2007 is door Staro Bos- en Natuurbeheer reeds een quickscan Flora en Fauna uitgevoerd.

Er is thans gestart met opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor de uitbreiding van het bedrijventerrein "De Homburg", in het verleden een onderdeel van de Garstkampen. De voorliggende notitie is een actualisering van de quickscan van Staro Bos- en Natuurbeheer (2007). Hiervoor is een bureaustudie uitgevoerd waarbij aan de hand van verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen, websites (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, vlindernet.nl, libellennet.nl) en gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) (zie bijlage 1) is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Aan de hand van de beschrijving van het plangebied en de foto's van het plangebied van Staro Bos- en Natuurbeheer (2007) is op basis van expert judgement beoordeeld of beschermde soorten kunnen voorkomen in het plangebied. Daarnaast is bepaald welke effecten aanwezige beschermde soorten kunnen ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling.

Aangezien in het plangebied geen grote veranderingen zijn opgetreden ten opzichte van de situatie in 2007 is in het kader van deze actualisatie geen veldbezoek uitgevoerd. Deze notitie moet worden gezien als aanvulling op de quickscan Staro Bos- en Natuurbeheer (2007).

2 Wettelijk kader

In Staro Bos- en Natuurbeheer (2007) staat het beleidskader beschreven. Aangezien de interpretatie van wet- en regelgeving betreffende soortenbescherming en gebiedsbescherming aan veranderingen onderhevig is geweest de afgelopen jaren, wordt hieronder het huidige kader hiervoor beschreven.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. In het geval van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik wordt voor de soorten uit tabel 3 een vrijstelling verleend van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden. Indien het soorten betreft van de Europese Habitatrichtlijn kan hiervoor alleen ontheffing worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn: bescherming van flora en fauna; volksgezondheid of openbare veiligheid; dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is. Voor vogels geldt dat alleen een ontheffing van de Flora- en faunawet kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Europese Vogelrichtlijn: bescherming van flora en fauna; veiligheid van het luchtverkeer; volksgezondheid of openbare veiligheid.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten

hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. Deze zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

2.3 Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.

3 Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied betreft een gedeelte van het plangebied zoals beschreven in Staro Bos- en Natuurbeheer (2007). De grenzen van het plangebied worden gevormd door de oprit naar de A2 in het noorden, de snelweg A2 in het oosten, een bedrijfsterrein in het zuiden en de Parkweg in het westen (figuur 1). Er bevinden zich enkele woningen in het plangebied, boomgaarden, sloten, weilanden en een grotere waterplas. Het water zal gedempt worden, de huizen gesloopt en de boomgaarden en weilanden zullen verdwijnen ten behoeve van uitbreiding van het bedrijventerrein "De Homburg" (figuur 2). In het noorden van het plangebied zal een nieuwe waterpartij met een groenstrook worden aangelegd.

5 van 15

4 Natuurwaarden

4.1 Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EZ blijkt dat op ongeveer 4 kilometer ten noorden-westen van het plangebied het Natura 2000-gebied “Lingegebied en Diefdijk-Zuid” ligt.

Gezien de lokale aard van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zullen geen negatieve effecten optreden. Een vergunning van de Natuurbeschermingswet 1998 is daarom niet nodig.

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Gelderland ligt het plangebied buiten de EHS. Het dichtstbijzijnde gebied dat tot de EHS behoort, ligt op ongeveer 100 meter ten oosten van het plangebied.

Gezien de ligging buiten de EHS en de lokale aard van de voorgenomen ontwikkeling zullen geen negatieve effecten optreden ten aanzien van de EHS.

4.2 Soortenbescherming

Flora

Uit de gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) blijkt dat op een afstand van 1 tot 5 kilometer van het plangebied enkele beschermde plantensoorten uit FFtabel 2 zijn waargenomen. Dit betreft enkele orchideeën, zoals de grote keverorchis, moeraswespenorchis, rietorchis en de vleeskleurige orchis, en daarnaast klein glaskruid, ruig klokje, steenbreekvaren, tongvaren en wilde marjolein. Dit zijn alle plantensoorten met zeer specifieke habitateisen. Zo zijn sommige soorten kalkminnend, aan bos of oude muren gebonden of behoeven ze vochtig grasland. Het plangebied voldoet niet aan deze eisen. Binnen 4 kilometer van het plangebied is het Natura 2000-gebied “Lingegebied en Diefdijk-Zuid” gelegen, welke wel aan deze habitateisen voldoet. Zeer waarschijnlijk zijn deze soorten uit FFtabel 2 hier waargenomen. Er kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat deze soorten voorkomen in het plangebied.

Over het algemeen zullen de plantensoorten die in het gebied voorkomen voornamelijk plantensoorten zijn van voedselrijk grasland. Mogelijk groeien enkele plantensoorten uit FFtabel 1 in de ruige slootkanten van het plangebied. Voor soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is voor deze soorten niet nodig.

Amfibieën

Naast het mogelijk voorkomen van enkele algemene amfibieënsoorten (FFtabel 1) zoals beschreven in het eerdere rapport van Staro- Bos en Natuurbeheer (2007) blijkt uit gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) dat op een afstand van 1 tot 5 kilometer van het plangebied het voorkomen van rugstreeppad, heikikker, kamsalamander en poelkikker (FFtabel 3) bekend is. Op een afstand van 5 tot 10 km van het plangebied komt de Alpenwatersalamander (FFtabel 2) voor.

Gezien de huidige situatie van het plangebied, weilanden en boomgaarden, vormt dit geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. Deze pionierssoort is veelvuldig in de omgeving waargenomen en heeft een sterk verspreidingsvermogen. Bij de voorgenomen werkzaamheden, zeker bij grondverzet,

dient wel rekening te worden gehouden met de rugstreeppad. Het is een soort die snel gebieden kan koloniseren. Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

De heikikker is een soort die met name voorkomt in vennen. Hij komt in uiterwaarden bij rivieren voor, maar is dan alleen waargenomen langs de Nederrijn/Lek. Het plangebied bevindt zich op ongeveer 6,5 km van de Lek. De heikikker prefereert voedselarme, schrale milieus. Het plangebied betreft met name bewerkt, voedselrijk, gebied. Er kan niet uitgesloten worden dat er sporadisch een heikikker in het plangebied aangetroffen kan worden. Het plangebied vormt echter geen essentieel leefgebied voor de heikikker.

Kamsalamander zoekt vooral stilstaande poelen met veel onderwatervegetatie als voortplantingsbiotoop. De sloten in het plangebied voldoen hier niet aan. Er kan echter niet uitgesloten worden dat de kamsalamander voortplantingsbiotoop vindt in het water tegen de oostgrens van het plangebied aan, grenzend aan de A2. De kamsalamander geeft op het land de voorkeur aan kleinschalige landschappen met bospercelen, heggen en struweel. Mogelijkerwijs komen er dan ook kamsalamanders voor in de boomgaarden en struwelen die zich in het plangebied bevinden. De voorgenomen ontwikkelingen kunnen negatieve effecten hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende kamsalamanders. Nader onderzoek in de zomermaanden is nodig om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk in het plangebied voorkomt en welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hierop kunnen hebben. Mogelijk dient er dan een ontheffing aangevraagd te worden.

De poelkikker bevindt zich buiten de paartijd veel op het land. De soort kan dan enkele kilometers afleggen. Tijdens de paartijd zoekt de poelkikker vennen, hoogveenputten of sloten van voedselarme kwaliteit. Maar ook is hij te vinden in sloten op de rivierklei (Creemers & Van Delft, 2009), wat het plangebied betreft. Mogelijk komt de poelkikker dan ook voor in de sloten, het water in het oosten van het plangebied en op het land van het plangebied. De voorgenomen ontwikkelingen kunnen negatieve effecten hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende poelkikker. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk in het plangebied voorkomt, welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hierop kunnen hebben en of er een ontheffing aangevraagd dient te worden.

De Alpenwatersalamander is wat betreft zijn voortplantingswater niet kieskeurig, zolang het niet veel vis bevat of snel stromend water betreft. Echter, de actieradius van de Alpenwatersalamander betreft slechts een enkele 400 meter (Creemers & Van Delft, 2009). Omdat de Alpenwatersalamander op een afstand groter dan 5 kilometer van het plangebied is aangetroffen kan het voorkomen van de Alpenwatersalamander in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Om invulling te geven aan de zorgplicht uit de Flora- en faunawet dient voorafgaand aan het mogelijke dempen van het water de aanwezige fauna te worden weggevangen en overgezet naar een geschikt leefgebied in de directe omgeving.

Reptielen

Uit gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) blijkt dat op een afstand van 1 tot 5 kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoort ringslang (FFtabel 3) voorkomt. De ringslang zal niet snel

aangetroffen worden in gebieden waar hij niet alle stadia van zijn leven kan doorlopen (Creemers & Van Delft, 2009). In het plangebied zal de ringslang met name moeite hebben om voortplantingshabitat en overwinteringslocaties te vinden. Het is daarom redelijkerwijs uit te sluiten dat het plangebied essentieel leefgebied vormt voor de ringslang.

Vissen

Zoals reeds aangegeven in Staro Bos- en Natuurbeheer (2007) komt de kleine modderkruiper (FFtabel 2) voor in de omgeving van het plangebied (zie ook bijlage 1). De vissoort vetje is niet langer beschermd en wordt daarom buiten beschouwing gelaten. De kleine modderkruiper komt voor in zowel stilstaand als stromend water. Mogelijk komt de kleine modderkruiper dan ook voor in de sloten van het plangebied en/of het water in het oosten van het plangebied.

Indien sloten en/of de waterpartij in het oosten van het plangebied gedempt worden, zal dit tot gevolg hebben dat het leefgebied van de kleine modderkruiper en algemeen voorkomende vissoorten verdwijnt. Om invulling te geven aan de zorgplicht uit de Flora- en faunawet dient voorafgaand aan het mogelijke dempen van de sloten en/of de waterpartij de aanwezige fauna te worden weggevangen en overgezet naar een geschikt leefgebied in de directe omgeving. Ten aanzien van de mogelijk voorkomende kleine modderkruiper is deze maatregel voldoende om de negatieve effecten tot een minimum te beperken.

Daarnaast blijkt nu uit gegevens van de NDFF dat de bittervoorn (FFtabel 3) voorkomt op een afstand van 0 tot 1 kilometer van het plangebied. Bittervoorn kan voorkomen in langzaam stromend of stilstaand water; bredere sloten, weteringen en vaarten (RAVON.nl). De soort wordt meestal aangetroffen in sloten van groter formaat dan in het plangebied aanwezig. Een vereiste voor het voorkomen van de bittervoorn is ook de aanwezigheid van zoetwatermossels. Met het opschonen van sloten verdwijnen zoetwatermossels. Daarmee wordt het zeer onwaarschijnlijk geacht dat de bittervoorn voorkomt in de sloten van het plangebied. Het kan echter niet uitgesloten worden dat de bittervoorn voorkomt in de waterplas. Indien de waterplas gedempt wordt is nader onderzoek naar het voorkomen van de bittervoorn noodzakelijk. Indien de bittervoorn aanwezig blijkt te zijn dient een ontheffing te worden aangevraagd.

De grote modderkruiper (FFtabel 3) komt voor op een afstand van 1 tot 5 kilometer van het plangebied (zie bijlage 1). De grote modderkruiper kan aangetroffen worden in stromend of stilstaand water, zoals vegetatierijke sloten, vennen en plassen. Er kan niet uitgesloten worden dat de grote modderkruiper voorkomt in de plas. Nader onderzoek naar het voorkomen van de grote modderkruiper is noodzakelijk bij dempen van de plas. Indien de grote modderkruiper aanwezig blijkt te zijn dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Vogels

Uit gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) blijkt dat op een afstand van 0 tot 1 kilometer van het plangebied de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief. Ten aanzien van vogels kan worden afgegaan op de conclusie zoals gegeven in Staro Bos- en Natuurbeheer (2007). "Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied en broedlocatie voor diverse vogelsoorten (FFlijst 2/3)."

De boomgaarden vormen geschikt leef en foerageergebied voor verschillende soorten zang- en struweelvogels als merel, lijsters en mezensoorten. De aanwezige graslanden en akkers worden in het voorjaar mogelijk gebruikt als broedplaats door weidevogels als de Kieviet en scholiekster. De aanwezige bebouwing in oude schuren bieden mogelijk ook broedgelegenheid aan hollenbroeders als uilen en mussen. Voor hollenbroeders als uilen en spechten vormen ook oude fruitbomen mogelijke

broedgelegenheid. Het nest en functioneel leefgebied van uilen is jaarrond beschermd. Mogelijk komt de steenuil en/of kerkuil voor in het plangebied. Nader onderzoek naar het voorkomen van de steenuil en kerkuil in het plangebied is noodzakelijk. Op basis van dit nader onderzoek kan worden bepaald welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op de eventueel aanwezige steen- en/of kerkuil. Onderzoek naar het voorkomen van steenuil en kerkuil dient te worden uitgevoerd in de periode februari – april.

Het leefgebied van huismussen bestaat uit een combinatie van nestgelegenheid, voedsel, dekking, plekken voor stofbaden en drinkwater. Deze combinatie van eisen moet binnen een straal van enkele meters tot enkele honderden meters liggen (Dienst Regelingen, 2011). Indien elementen hiervan verdwijnen heeft dit negatieve effecten op het voorkomen van de huismus. Nader onderzoek naar het voorkomen van de huismus wordt aanbevolen om vast te kunnen stellen of deze al dan niet voorkomt in het plangebied. Onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient plaats te vinden in de periode 10 maart tot en met 20 juni.

Het is vanuit de Flora- en faunawet verboden om broedende vogels te verstoren. Om verstoring van broedende vogels te voorkomen, dienen eventuele kapwerkzaamheden en het verwijderen van de bebouwing in het plangebied te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. Binnen het broedseizoen kunnen genoemde werkzaamheden alleen worden uitgevoerd indien vooraf door een deskundige is vastgesteld dat er geen broedgevallen aanwezig zijn.

Zoogdieren

Ten aanzien van het voorkomen van algemeen voorkomende soorten zoogdieren (FFtabel 1) kan worden afgegaan op de gegevens zoals gegeven in Staro Bos- en Natuurbeheer (2007). Gezien het intensieve gebruik van het gebied en het feit dat het omringd wordt door infrastructuur en bebouwing is het gebied niet erg belangrijk voor grotere zoogdieren. Dit betekent niet dat incidenteel soorten als de vos of ree (FFtabel 1) kunnen worden waargenomen binnen het gebied. Het gebruik van het gebied als woonerven, boomgaarden of landbouwgrond maakt het gebied slechts geschikt voor een beperkt aantal soorten. In de randen tussen de verschillende percelen zijn vele muizenholen waargenomen (Staro Bos- en Natuurbeheer, 2007). Naast algemene muizensoorten van FFtabel 1 zullen ook egels (FFtabel 1) met name de boomgaarden aantrekkelijk vinden als leefgebied. Tot slot zullen zeer algemene kleine soorten zoogdieren als de mol (FFtabel 1) veelvuldig in het gebied voorkomen. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is niet nodig voor deze soorten een ontheffing aan te vragen.

Uit gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) blijkt dat de omgeving van het plangebied ook strikter beschermde soorten zoogdieren waargenomen kunnen worden. De bever (FFtabel 3) is waargenomen binnen 1 kilometer van het plangebied. Het plangebied is echter ongeschikt voor de bever. Het is bekend dat er beversporen zijn waargenomen op de Linge, welke zich op minder dan 1 kilometer van het plangebied bevindt. Op een afstand van 1 tot 5 kilometer is de steenmarter (FFtabel 2) waargenomen. Er kan niet uitgesloten worden dat de steenmarter zich ophoudt in gebouwen op het plangebied. Indien er een verblijfplaats van steenmarter aanwezig is, zal het verwijderen van de bebouwing betekenen dat de verblijfplaats verdwijnt. Wanneer de bebouwing wordt verwijderd dient deze vooraf te worden gecontroleerd op aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter. Indien de steenmarter aanwezig blijkt te zijn in het plangebied zullen mitigerende maatregelen getroffen moeten worden.

Zoals eerder geconcludeerd in Staro Bos- en Natuur (2007) vervult het onderzoeksgebied mogelijk de functie van (tijdelijke) verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute voor een aantal soorten

vleermuizen (FFlijst 3) (zie ook bijlage 1). De voorgenomen effecten kunnen negatief effect hebben op deze functie vervulling van het gebied voor vleermuizen. Om de exacte effecten en eventuele mitigerende maatregelen te kunnen bepalen wordt nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen aanbevolen. Dit nader onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureau's, de Zoogdierverseniging en de Gegevensautoriteit Natuur. Dit protocol schrijft onderzoek voor in de periode half mei tot en met eind september.

Overige soortgroepen

Uit de gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) blijkt dat de platte schijfhoren (FFtabel 3) voorkomt binnen 1 kilometer van het plangebied. Deze kleine waterslak komt vooral voor in stilstaand water binnen het veenweidegebied (stowa.nl). Het plangebied bevindt zich op de grens van een belangrijk veenweidegebied (DLG, Nationaal Landschap Veenweiden West) en ook door het "soortenprotocol platte schijfhoren" (stowa.nl) wordt aangegeven dat de platte schijfhoren voorkomt in de omgeving van het plangebied. Er kan daarom niet uitgesloten worden dat de platte schijfhoren voorkomt in het water dat aanwezig is in het plangebied. Indien het water gedempt wordt zal dit negatieve effecten hebben op het mogelijk voorkomen van de platte schijfhoren. Om te kunnen bepalen of een ontheffing dient te worden aangevraagd dient er nader onderzoek plaats te vinden.

Na bestudering van de informatie in de quickscan flora en fauna van Staro Bos- en Natuur (2007) en de gegevens van de NDFF (zie bijlage 1) kan geconcludeerd worden dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten dagvlinders, libellen, mieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

Gezien de lokale aard van de voorgenomen ontwikkeling zullen er geen nadelige effecten optreden op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en de EHS.

Mogelijk groeien enkele plantensoorten uit FFtabel 1 in de ruige slootkanten van het plangebied. Ook wordt het plangebied mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeft zodoende voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd.

Er kan niet uitgesloten worden dat de steenmarter (FFtabel 2) zich ophoudt in gebouwen op het plangebied. Indien er een verblijfplaats van steenmarter aanwezig is, zal het verwijderen van de bebouwing betekenen dat de verblijfplaats verdwijnt. Wanneer de bebouwing wordt verwijderd dient deze vooraf te worden gecontroleerd op aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter. Als blijkt dat de steenmarter voorkomt in het plangebied dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden.

De kleine modderkruiper (FFtabel 2) komt mogelijk voor in het water aanwezig in het plangebied. Indien sloten en/of de waterpartij in het oosten van het plangebied gedempt worden, zal dit tot gevolg hebben dat het leefgebied van de kleine modderkruiper en algemeen voorkomende vissoorten verdwijnt. Om invulling te geven aan de zorgplicht uit de Flora- en faunawet dient voorafgaand aan het mogelijke dempen van de sloten en/of de waterpartij de aanwezige fauna te worden weggevangen en overgezet naar een geschikt leefgebied in de directe omgeving. Ten aanzien van de mogelijk voorkomende kleine modderkruiper is deze maatregel voldoende om de negatieve effecten tot een minimum te beperken.

Mogelijk komen de bittervoorn en de grote modderkruiper (beide FFtabel 3) voor in de waterplas. Indien de waterplas gedempt wordt is nader onderzoek naar het voorkomen van de bittervoorn en de grote modderkruiper noodzakelijk. Indien de bittervoorn en/of grote modderkruiper aanwezig blijkt te zijn dient een ontheffing te worden aangevraagd.

In de huidige situatie is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad (FFtabel 3). Wanneer er werkzaamheden worden uitgevoerd, met name grondverzet, kan een voor rugstreeppadden geschikte situatie ontstaan. Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

Mogelijkerwijs komen er kamsalamanders (FFtabel 3) voor in het water en de boomgaarden en struwelen die zich op het plangebied bevinden. De voorgenomen ontwikkelingen kunnen negatieve effecten hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende kamsalamanders. Nader onderzoek in de zomermaanden is nodig om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk in het plangebied voorkomt en welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hierop kunnen hebben. Indien uit het onderzoek blijkt dat de kamsalamander aanwezig is in het plangebied dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Mogelijk komt de poelkikker (FFtabel 3) voor in de sloten, het water in het oosten van het plangebied en op het land van het plangebied. De voorgenomen ontwikkelingen kunnen negatieve effecten hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende poelkikker. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk in het plangebied voorkomt en welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hierop kunnen hebben. Indien de poelkikker in het plangebied voorkomt dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Er kan niet uitgesloten worden dat de platte schijfhoren (FFtabel 3) voorkomt in het water dat aanwezig is in het plangebied. Indien het water gedempt wordt zal dit negatieve effecten hebben op het mogelijk voorkomen van de platte schijfhoren. Om te kunnen bepalen of een ontheffing moet worden aangevraagd dient er nader onderzoek plaats te vinden.

Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied en broedlocatie voor diverse vogelsoorten. Mogelijk komt de steenuil en/of kerkuil voor in het plangebied. Nader onderzoek naar het voorkomen van de steenuil en kerkuil in het plangebied is noodzakelijk.

Nader onderzoek naar het voorkomen van de huismus wordt aanbevolen om vast te kunnen stellen of deze al dan niet voorkomt in het plangebied. Onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient plaats te vinden in de periode 10 maart tot en met 20 juni.

Het is vanuit de Flora- en faunawet verboden om broedende vogels te verstoren. Om verstoring van broedende vogels te voorkomen, dienen eventuele kapwerkzaamheden en het verwijderen van de bebouwing in het plangebied te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. Binnen het broedseizoen kunnen genoemde werkzaamheden alleen worden uitgevoerd indien vooraf door een deskundige is vastgesteld dat er geen broedgevallen aanwezig zijn.

Het onderzoeksgebied vervult mogelijk de functie van (tijdelijke) verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute voor een aantal soorten vleermuizen (FFtabel 3) (zie ook bijlage 1). De voorgenomen ontwikkelingen kunnen negatief effect hebben op deze functievervulling van het gebied voor vleermuizen. Om de exacte effecten en eventuele mitigerende maatregelen te kunnen bepalen wordt nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen aanbevolen. Dit nader onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureau's, de Zoogdiervereniging en de Gegevensautoriteit Natuur. Dit protocol schrijft onderzoek voor in de periode half mei tot en met eind september.

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Flora	FFtabel 1	Groeiplaats	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Amfibieën	FFtabel 1	Land-, winter- en voortplantings habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Kleine modderkruiper	FFtabel 2	Leefgebied	Ja	Nee	Wegvangen aanwezige fauna voorafgaand aan demping water.
Steenmarter	FFtabel 2	Leefgebied	Ja	Nee	Nader onderzoek
Bittervoorn & Grote modderkruiper	FFtabel 3	Leefgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Rugstreeppad	FFtabel 3	Leefgebied (bouw-locatie)	Ja	Nee	Zandhopen en plassen voorkomen of paddenschermpaatsen
Kamsalamander	FFtabel 3	Leefgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Poelkikker	FFtabel 3	Leefgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Platte schijfhoren	FFtabel 3	Leefgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee	Verwijderen van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus, steenuil & kerkuil	Vogels (jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaats, foerageergebied en vliegroutes	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in periode half mei tot en met eind september

Literatuur

Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea).
Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Dienst Landelijk Gebied, maart 2006. Nationale Landschappen Veenweiden West.
Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, 2011.
Soortenstandaard huismus *Passer domesticus*.
Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Staro Bos- en Natuurbeheer, 2007. Quickscan Natuurwaarden, onderzoeksgebied Garstkampen te Beesd. Rapportnr. P06-1128. Gemert.

NDFF - quickscanhulp.nl 19-05-2014 11:19:50

soortprotocollenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocollenflora-enfaunawet/platteschijfhoren.pdf

www.eis-nederland.nl

www.gelderland.nl

www.libellennet.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, geraadpleegd op 19 mei 2014

www.telmee.nl

www.vleermuizenindestad.nl

www.vlindernet.nl

www.vogelbescherming.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Gegevens NDFF (quickscanhulp)

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bittervoorn	Vissen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	tabel III	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Myoot onbekend	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Grote keverorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Klein glaskruid	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Moeraswespenorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Ruig klokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Vleeskleurige orchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Baard- of Brandts	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Baardvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Gewone-, Kleine- of Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II	5 - 10 km
Bijenorchis	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Daslook	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Veldsalie	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Waterdrieblad	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Europese meerval	Vissen	tabel II	5 - 10 km
Paling	Vissen	tabel II	5 - 10 km
Rivierdonderpad	Vissen	tabel II	5 - 10 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	tabel III	5 - 10 km
Rivierrombout	Insecten - Libellen	tabel III	5 - 10 km
Franjestaart	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km
Gewone- of Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km